

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. in za četrt leta 80 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserter) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 17. julija 1891.

Z Dolenjskega, 14. julija 1891.

Politični položaj je nejasen, in previdnosti, pišete v zadnjih „Novicah“, je danes bolj treba, nego kedaj. Resnične besede. Previdnim nam je treba biti, pa tudi pripravljenim, ako bi se politični veter obrnil proti nam. Kako pa naj se pripravimo za tak mogoč slučaj? Odgovor na to vprašanje ne bo težak nikomur, kdor naše razmere pozna. Mi Slovenci smo majhen narod, a obdani od vseh strani od mogočnih sosedov, ki siliijo čez naše meje in bi nam radi vzeli zemljo in narodnost. Le če združimo vse svoje moči, dušne in gmotne, in če se bomo v politični borbi držali trdne discipline, bode mogoče ohraniti se in vse sovražne napade odbiti. Iz tega vsega je pa lahko umeti, kako neprijeten, kako nepridiprav nam je politični prepir, ki ga imamo nekaj časa med seboj na Kranjskem, ki nam je že pri zadnjih državnozborskih volitvah precej nagajal, pri mestnih volitvah Ljubljanskih pa nas je razdelil skoraj popolnoma v dva nasprotna tabora.

Ako je že to velika nesreča za nas, da imamo v deželi naši dve stranki, nemško in slovensko, kateri druga drugo izključujeta, smemo se li še narodnjaki med seboj na dvoje cepiti ter svoje i tako šibke moči trošiti v domačem boji brata proti bratu, ne videč in ne brigajoč se za nevarnost, ki nam preti od naših pravih sovražnikov od zunaj? Tudi na to vprašanje bode odgovor lagak. Pa saj vidimo, kake žalostne posledke ima domači prepir pri naših sorodnih bratih na Češkem. Koliko so se že do sedaj okoristili ž njih neslogo naši skupni zoperniki in koliko se ti še nadejajo! A Čehi so še mnogo številnejši in močnejši od nas, njih narod mnogo zavednejši in njih narodnost veliko bolj utrjena, nego naša; pa vendar jim nesloga že do sedaj prizadeva toliko škode. Česa se imamo pa šele mi bati, ako prepira o pravem času ne ustavimo?!

Ker so morebiti kateri, ki mislijo, da se moramo z ozira na vero ločiti in hoditi vsak svojo pot, hočemo v prihodnjič razložiti neizogibne slabe posledke naše razprtije tudi za vero in pravostvenost.

Govor g. notarja in dež. posl. Luke Svetca
ob razkritji spominske plošče dr. Janeza Bleiweisa vit. Trsteniškega.

Častita gospoda, dragi rojaki!

Povabljeni od našega pisateljskega društva, zbrali smo se danes, da zaznamujemo s častnim znamenjem hišo, v kateri je živel eden najboljših sinov matere Slovenije, rajnik gospod blaženega spomina dr. Janez Bleiweis vitez Trsteniški.

Ta hiša sicer ni njegova rojstna hiša; njegova zibel je tekla v starodavnem Kranji; vendar mu je bila tudi to očetna hiša, last njegovega blagega očeta, s katerim je skupaj bival pod jedno streho, dokler ga ni oddružila od njega neizprosna smrt.

Tukaj, v tej hiši je začel blagi rajnik svoje trudapolno, a uspešno delo za slovenski narod, ki ga je nadaljeval neprestano, neumorno do svojega zadnjega vzdihljaja, skoro celih 40 let.

Predaleč bi zašel, ko bi Vam hotel, častita gospoda, na drobno razlagati, koliko dobrega da je prišlo v tistem času iz te hiše slovenskemu narodu; koliko da je storil zanj blagi rajnik kot pisatelj, kot urednik „Novic“, kot vodja v borbi za narodne pravice. Le na kratkoma naj omenim, da je on, kakor njega dni Valentin Vodnik slovečega spomina, narod naš izobraževal vsestransko, učil ga vsega, kar mu je potrebno za življenje, ob enem pa širil narodno zavest in ljubezen do matrinega jezika med vse stanovce; budil in učil je kmeta in obrtnika in trgovca, priprosto ljudstvo in gospodo. Zbral je on okolu sebe vse, kateri so hoteli in mogli kaj delati za narod. Za katererega koli je zvedel, da zna kaj koristnega spisati, on ga je nagovoril in privabil v kolo narodnih delavcev. Tako so postale njegove „Novice“ sčasoma pravo središče vsega literarnega življenja slovenskega; jezika in oblik „Novičnih“ poprijeli so se polagoma vsi Slovenci, Kranjci kot Korošci, Štajerci kot Primorci, ter smo tako pod modrim vodstvom njegovim dobili Slovenci skupni literarni jezik. Tako smo, drugače razdeljeni v razne dežele, v duševnem oziru postali jeden narod; tako je nastala v duhu in mislih zedinjena Slovenija, in on je nje pravi dušni oče.